

Kính gửi: UBND các huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên

Năm 2017 do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, thời tiết có mưa trái mùa đã tạo điều kiện cho dịch bọ xít muỗi, thán thư bùng phát gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến tình hình sinh trưởng, phát triển và năng suất điều. Nhiều diện tích bị hại nặng, cây điều bị cháy khô toàn bộ chồi non, tán lá, hoa, quả. Bên cạnh đó từ tháng 7 đến tháng 9, lượng mưa tại các vùng trồng điều đột biến cao hơn so với cùng kỳ các năm trước dẫn đến một số diện tích cây phát triển chồi, lá non trong mùa mưa (trái với quy luật) nên bị bọ xít muỗi, bệnh thán thư, bọ phấn đục chồi gây hại mạnh gây tâm lý hoang mang cho bà con nông dân. Ngoài ra theo đánh giá chung các địa phương, hiện nay có khoảng 10% diện tích điều bị thiệt hại không có biểu hiện hồi phục (không nảy chồi và rụng lá toàn bộ), 15 – 20% diện tích điều có khả năng phục hồi nhưng tốc độ phục hồi chậm, còn lại 70% cây sinh trưởng, phát triển bình thường.

Để các địa phương chủ động áp dụng các biện pháp chăm sóc, cải tạo nhằm khôi phục sản xuất điều sau dịch bệnh, hạn chế thấp nhất các nguyên nhân làm giảm năng suất điều niên vụ 2017 - 2018, Sở Nông nghiệp & PTNT hướng dẫn một số biện pháp kỹ thuật sau:

1. Các biện pháp kỹ thuật chăm sóc, khôi phục vườn điều

1.1. Công tác giống

- Tiếp tục khai thác nguồn giống từ 37 cây điều đầu dòng đã được bình tuyển, công nhận và các giống điều mới có năng suất chất lượng như AB0508, AB29, PN1 để nhân giống phục vụ việc tái canh, ghép cải tạo khôi phục sản xuất điều.

- Chăm sóc, khai thác chồi điều của 7 vườn điều đầu dòng (3ha) đã được hỗ trợ xây dựng từ 2015 – 2016 tại 3 huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên để nhân giống cho chương trình tái canh, ghép cải tạo các diện tích năng suất thấp, sâu bệnh gây hại nặng.

- Hỗ trợ các vườn ươm mở rộng quy mô sản xuất, xây dựng các vườn điều đầu dòng, công bố tiêu chuẩn chất lượng cây giống điều ghép, cung ứng các giống điều có năng suất, chất lượng cho nông dân.

1.2. Đối với các diện tích điều không có khả năng phục hồi sau dịch bệnh

1.2.1. Chuyển đổi sang các cây trồng khác

- Đối với các diện tích điều đã già cỗi, bị sâu bệnh gây hại nặng không có khả năng phục hồi, có khả năng chuyển đổi sang các cây trồng khác tiếp tục tuyên truyền, vận động nông dân chuyển đổi sang trồng cây ăn trái, cây cà phê, cây bắp, cây dâu tằm, mía, cây dừa cao sản đối với vùng đất bằng phẳng, có độ dốc thấp. Đối với vùng đất đồi dốc cao (>15 độ) có thể chuyển đổi từ trồng điều sang trồng cây lâm nghiệp như keo lá tràm, tre tầm vông.

(Năm 2017, 3 huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên đã chuyển đổi được 696ha điều sang cây ăn trái, mía, dâu tằm, cây lâm nghiệp).

- Phối hợp với công ty CP Him Lam, Him Lam Mắc ca, đánh giá điều kiện canh tác chuyển đổi một số diện tích điều năng suất thấp sang mô hình phát triển vùng nguyên liệu cây dứa cao sản (năm 2018 theo chỉ đạo của UBND tỉnh tại văn bản 6409/UBND-NN ngày 26/9/2017 về phát triển vùng nguyên liệu cây dứa, các công ty hỗ trợ về nguồn giống, thu mua sản phẩm để phát triển tại 3 huyện phía Nam, mỗi huyện ít nhất 10ha dứa cao sản). Từng bước nhân rộng mô hình trồng dứa để chuyển đổi các diện tích điều kém hiệu quả trong các năm tiếp theo.

1.2.2. Tái canh, ghép cải tạo

- Đối với các diện tích điều già cỗi, bị sâu bệnh gây hại nặng, khả năng phục hồi kém, **không có khả năng chuyển đổi sang các cây trồng khác**, hỗ trợ và vận động nông dân cưa đốn, trồng tái canh bằng các giống điều ghép sản xuất từ 37 cây điều đầu dòng đã được bình tuyển, công nhận và các giống điều mới có năng suất, chất lượng như AB0508, AB29, PN1. Từ năm 2018 – 2020, thực hiện tái canh, ghép cải tạo khoảng 5.673 ha để đạt mục tiêu đề án phát triển cây điều bền vững giai đoạn 2015 – 2020.

- Các địa phương cần tiếp tục đánh giá hiệu quả việc ghép cải tạo, nguyên nhân thành công và chưa thành công tại các mô hình đã thực hiện để kiến nghị điều chỉnh kế hoạch tái canh hay ghép cải tạo giai đoạn 2018 – 2020 phù hợp với thực tế địa phương.

1.3. Hướng dẫn nông dân chăm sóc, phục hồi vườn điều sau dịch bệnh

*** Đối với diện tích điều sinh trưởng, phát triển bình thường**

Vận động nông dân cắt bỏ những cành khô, cành sâu bệnh kết hợp tỉa cành, tạo tán dọn vườn làm sạch cỏ dại trước khi cây phân hóa mầm hoa. Ngoài ra thực hiện bón phân đợt 2 theo quy trình kỹ thuật canh tác cây điều đã được Chi cục Trồng trọt & BVTV hướng dẫn. Chú ý bón phân cân đối, một số trường hợp cây sinh trưởng mạnh, ít ra hoa quả, có thể tỉa đàu để hạn chế sinh trưởng của cây.

*** Đối với diện tích điều đang phục hồi**

- Cắt bỏ cành khô, cành sâu bệnh, cành vô hiệu trong tán, tỉa bớt chồi kém hữu hiệu, giữ lại những chồi sinh trưởng khỏe.

- Thực hiện bón phân lần 2 sớm tập trung trước 10/11, bón phân theo rãnh đào theo đường kính tán của cây và lấp đất. Kết hợp bổ sung phân bón trung, vi lượng và chất điều hòa sinh trưởng GA3 để cây nhanh chóng phục hồi.

- Thường xuyên kiểm tra, phòng trừ sâu bệnh kịp thời đặc biệt là bọ xít muỗi, bệnh thán thư.

*** Đối với diện tích điều sinh trưởng phát triển (phục hồi) chậm**

- Đối với các cây còn cành, lá khô chưa nảy chồi, chưa ra lá non, khẩn trương tiến hành cắt bỏ cành khô, cành bị sâu bệnh trên cây.

- Bón phân sớm trước ngày 10/11, lượng bón 0,5kg ure + 0,6kg super lân/cây, bón rãnh theo đường kính tán của cây. Kết hợp bổ sung phân bón trung, vi lượng và chất điều hòa sinh trưởng GA3 để cây nảy chồi mới và phục hồi bộ lá

- Đối với vườn điều già cỗi tiến hành tỉa đọt để cây ra chồi mới, sau khi tỉa đọt nếu cây không ra chồi tiến hành cắt bỏ sớm để tái canh bằng các giống điều mới có năng suất, chất lượng.

- Thường xuyên theo dõi phòng trừ bọ xít muỗi, bệnh thán thư, bọ phấn đầu dài gây hại chồi non (theo hướng dẫn của Chi cục Trồng trọt & BVTV).

1.4. Liên kết sản xuất

- Tiếp tục xây dựng các mô hình liên kết để hình thành nhóm nông hộ, tổ hợp tác, HTX trồng điều, câu lạc bộ trồng điều năng suất cao để hướng dẫn kỹ thuật chăm sóc, phòng trừ sâu bệnh và thu mua sản phẩm cho nông dân các nhóm hộ, tổ hợp tác.

2. Kiến nghị - Đề nghị

Để khôi phục sản xuất điều sau dịch bệnh bảo đảm năng suất niên vụ 2017 - 2018, Sở Nông nghiệp & PTNT đề nghị UBND các huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên chỉ đạo các phòng ban chuyên môn tại địa phương thực hiện tốt một số nội dung sau:

2.1. Phòng Nông nghiệp các huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên

- Chỉ đạo, hướng dẫn các cơ sở ươm giống điều ghép trên địa bàn khai thác và sử dụng chồi điều từ 37 cây điều đầu dòng đã được bình tuyển, công nhận, và chồi điều của 7 vườn điều đầu dòng để nhân giống phục vụ khôi phục sản xuất.

- Phối hợp với các công ty, doanh nghiệp thu mua xây dựng, hình thành các mô hình tổ hợp tác, HTX liên kết sản xuất và thu mua điều.

- Phối hợp với UBND các xã, thị trấn rà soát, xây dựng kế hoạch chuyển đổi các diện tích điều già cỗi, năng suất thấp bị sâu bệnh gây hại nặng giai đoạn 2018 – 2020.

2.2. Trung tâm nông nghiệp các huyện Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên

- Tăng cường công tác điều tra DTDB, theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, tình hình sâu bệnh đặc biệt là bọ xít muỗi, bọ phấn đục ngọn, thán thư, hướng dẫn nông dân phòng trừ kịp thời, không để sâu bệnh bùng phát thành dịch.

- Tổ chức tập huấn, hướng dẫn nông dân áp dụng các biện pháp kỹ thuật chăm sóc khôi phục sản xuất điều theo hướng dẫn của Sở Nông nghiệp.

- Xây dựng các mô hình phục hồi vườn điều sau dịch bệnh để hỗ trợ nông dân các khu vực vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn khôi phục sản xuất.

- Lồng ghép vốn của các chương trình, dự án hỗ trợ nông dân chuyển đổi giống cây trồng, tái canh, ghép cải tạo các diện tích điều bị sâu bệnh gây hại nặng, không có khả năng phục hồi.

Trên đây là văn bản chỉ đạo của Sở Nông nghiệp & PTNT Lâm Đồng về tập trung khôi phục sản xuất cây điều sau thiên tai dịch bệnh./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PNN các huyện ĐH, ĐT, CT;
- TTNN các huyện ĐH, ĐT, CT;
- Lưu: VT, TTBVTV.

